

Kako naj se študent loti kariere

Če opazujemo študente, kako se lotevajo študija in posledično načrtovanja kariere, jih lahko v grobem razdelimo v dve skupini. Prva se loti študija precej brezskrbno, prepričana, da bo to najlepši del njihovega življenja in da imajo pravico to uživati.

Tudi ko se seznanijo s številkami o brezposelnih mladih diplomantih na zavodu za zaposlovanje, skomignejo z glavo in si rečejo: »To se meni pač ne more zgoditi.« Na drugi strani opazimo manjšo skupino študentov, ki je dobesedno obsedena z opravljanjem vseh študijskih obveznosti in vsak kotiček prostega časa izkoristi za raznovrstne tečaje. Ko napoči trenutek, da pokažejo svoje znanje, od utrujenosti skorajda omagajo. Da ne govorimo o dolgoročnih posledicah tako obremenjujočega načina življenja. Zato se nikakor ne gre čuditi, če iz zdravstvenih krogov slišimo opozorila, da lahko infarkt doleti tudi mlade pri 30 letih.

Prepustimo se toku...

Skupina študentov, ki se prepušča toku in radostim študentskega življenja, se ne obremenjuje pretirano s vprašanjem, kam po diplomi. Del teh študentov bo morda redno opravljal študijske obveznosti, del nekoliko z zamikom, preostali pa bodo kot cilj postavili »uživanje brez meja«. Zagotovo si bo večina teh študentov zapomnila študentsko obdobje kot prijetno, sproščujoče, svobodno. Uživali ga bodo do zadnjega. Z iskanjem službe pa se bodo ukvarjali, ko bodo imeli diplomo v roki.

Prednosti takega pristopa so zagotovo brezskrbni trenutki, ki jih je v kasnejšem življenju vedno manj. Vendar po drugi strani te študente čaka streznitev, če ne prej, ob prvi zavrtni prijavi za delovno mesto. »Kaj pa sedaj?«, »Zakaj me niso izbrali?« Taka in podobna vprašanja so kar klasika. Tistim »srečnežem«, ki se bodo zaposlili v družinskih podjetjih ali preko »vez in poznanstev« pa bo streznitev prva delovna naloga, ko bodo ugotovili, da npr. sicer res znajo v Nemčiji naročiti pivo, ampak njihova raven nemščine ne zadošča, da bi se s tamkajšnjim dobaviteljem zmenili za dostavo blaga.

Načrtovati vse, do zadnje minute

Tisti študenti, ki se zavedajo stanja na trgu dela, se večinoma odzovejo z (pretirano) zaskrbljenostjo. Študijski čas želijo izkoristiti za izpopolnjevanje na vseh področjih, ki bi morebiti prišla v poštev pri iskanju zaposlitve. Da bi izpolnili ta cilj, načrtujejo svoje dneve tako, da skorajda nimajo trenutka za oddih. Še preden se končajo predavanja, odhitijo na jezikovni tečaj poslovne angleščine, mimogrede na ulici pojedjo sendvič ali pogreto pico, vse skupaj zalijejo s kavo, da jih bo držala pokonci, in že je na vrsti začetni tečaj francoščine. In že med tečajem razmišljajo, ali ne bi bilo bolj modro učiti se ruščine, ker

je Rusija velik trg in nudi veliko priložnosti. Ali mandarinskega jezika. Morda kakšnega hindujskega jezika.

Med predavanji imajo ti študenti vedno dvignjeno roko, pri vsakem praktičnem primeru najdejo pomanjkljivosti in nikoli ni nobena zadeva dovolj dobra. Povsem primerno in pravilno je, da so študenti aktivni pri študiju, da se zanimajo za zadeve in da želijo boljša ter kakovostnejša predavanja, vprašanje pa je, ali je to pravi način za doseganje tega. Če to skupino študentov vprašamo, kaj bodo počeli med vikendom, debelo pogledajo in z rahlo privzdignjeno glavo odgovorijo, da bodo brali dodatno literaturo.

Prednosti takega pristopa je zagotovo široko in poglobljeno znanje, pridobljeno tako na fakulteti kot na neformalnih izobraževanjih. Kot eno izmed glavnih slabosti lahko označimo prenatrpan urnik. Ti študenti se ne bodo mogli pohvali, da so študentsko življenje zajemali z veliko žlico. Po končanem študiju bodo verjetno imeli manj težav z iskanjem službe kot prva skupina, vendar vprašanje je, ali tak ritem koristi njihovem fizičnemu in duševnemu zdravju. Ravno tako se lahko vprašamo, ali so pridobili veščine komuniciranja z ljudmi in timskega dela.

Nerealna pričakovanja

Obema skupinama študentov je skupno, da imajo zelo nerealna pričakovanja, kaj jih čaka na trgu dela. Predvsem imajo »napačne« predstave o plači, ki naj bi jo prejeli. Večina jih pričakuje začetno plačo vsaj tisoč evrov neto. Ko se seznanijo z realnimi plačami, samo zmajujejo z glavo in med seboj govorijo, da oni pa ne bodo delali za tako malo denarja... Kaj šele, ko slišijo za možnost, da bi brezplačno opravili prakso v podjetju, da bi si pridobili delovne izkušnje in si povečali možnosti za zaposlitev...

Kje je resnica?

Kako torej izbrati sredinsko, zmerno pot, ki bo študentom omogočila okusiti žlahtnost študentskega življenja in jih hkrati pripravila na trg dela? Žal preprostega, za vse veljavnega recepta ni. Vsak posameznik je zgodba zase. Ravno na tem mestu študentom najpogosteje spodleti. Gre za (ne)poznavanje samega sebe, svojih sposobnosti, talentov, želja in ambicij. Ko študenti dnevno opazujejo uglednega menedžerja na naslovnica časnikov, se poistovetijo z njegovim slogom življenja, ugledom, materialnim položajem ipd. Postavijo si cilj, da bodo postali takšni, kot je on. Vprašanje pa je, če se poistovetijo z delom, ki ga ta menedžer opravlja, in če to delo sploh poznajo. Ker se večinoma s tem ne ukvarjajo, si tako prizadevajo doseči nekaj, kar morda sploh ni skladno z njimi samimi.

Spoznajte svoje želje in ambicije

Študij, ki smo ga izbrali, nas nekako določi. Praksa kaže, da je karierni preskok mogoč, vendar vse prej kot enostaven. Zato je nujno, da se študenti že med študijem sprašujejo, kaj si dejansko želijo delati v življenju, in iščejo načine, kako bi se поблиže s tem spoznali. Šolski primer tega je želja študentov po službenih potovanjih v tujino. Blišč potovanj se lahko hitro razblini ob spoznanju, da se na takih potovanjih vse vrti okrog poslovnih partnerjev v poslovnih prostorih. Časa za turistične ogledе skorajda ni.

Gre torej za dva vidika: spoznavanje samega sebe in spoznavanje dela. Torej, ali posameznik pozna svojo osebnost, želje, ambicije in ali resnično pozna področje dela

oziroma delovno mesto, s katerim bo živel naslednjih pet, deset let ali vse življenje. To so vprašanja, s katerimi bi se moral vsak študent vsaj enkrat v študijskem obdobju ukvarjati. Odgovori na ta vprašanja nudijo ključno izhodišče za gradnjo kariere.

Kaj bi moral storiti vsak študent

Kljub temu da enotnega recepta, kako uspeti v karieri, ni, lahko podamo nekaj predlogov, ki pripomorejo k boljšemu izhodišču pri iskanju zaposlitve in gradnji kariere.

- 1) **Resno študirati:** Če se posameznik odloči za študij, naj se temu posveti tako, da bo odnesel čim več uporabnega znanja. Udeležuje naj se zahtevanih predavanj in vaj, spremlja dogajanje na fakulteti in poskuša redno opravljati študijske obveznosti.
- 2) **Pridobiti si delovne izkušnje:** Občasno delo na področju zanimanja je zagotovo dobra popotnica za kasnejšo zaposlitev.
- 3) **Uravnotežiti življenje:** Ker je običajno življenjski ritem v službi napornejši od študentskega, je dobro, da študent poskuša poiskati sebi ustrezno razporeditev časa med študijem, delom in prostim časom.
- 4) **Konkretizirati svoja pričakovanja:** Prepoznati svoje želje in ambicije, jih prenesti v realni svet in začeti graditi kariero na tej osnovi.
- 5) **Raziskati trg dela:** Poiskati odgovore na vprašanje, katere panoge in poklici imajo prihodnost, po kakšnem kadru povprašujejo podjetja ipd.
- 6) **Poiskati informacije o gradnji kariere:** Karierno svetovanje se razvija tudi pri nas, možnosti svetovanja o iskanju zaposlitve nudijo nekatere fakultete, študentske organizacije, društva, zavodi za zaposlovanje...
- 7) **Pridobiti dodatna znanja:** V vsakem primeru je dobro študentski čas izkoristiti za pridobitev neformalnih znanj. Za katera znanja se bo posameznik odločil, je odvisno predvsem od njegovih ambicij, zagotovo pa ne boste zgrešili z učenjem tujega jezika, veščinami javnega nastopanja ipd.

Tatjana Fink, nekdanja direktorica, Trimo Trebnje

Uspešno kariero lahko zgradimo, ko je izpolnjenih nekaj predpogojev. Nedvomno je pomembno znanje, prav tako nas mora delo zanimati, privlačiti. Zelo cenim ustvarjalnosti in inovativnost, ključen je tudi pogum. Izredno pomemben je tudi način postavljanja ciljev. Postavljam jih vedno realno, za proces uresničevanja načrtovanih ciljev pa vložim veliko truda in energije.

Avtor: Mag. Valentina Franca za MojeDelo.com

Ekipo Mojedelo.com

Ekipo zaposlitvenega portala MojeDelo.com tvori mlada, zagnana, motivirana, fleksibilna in profesionalna ekipa, ki dnevno svetuje delodajalcem pri objavi delovnih mest, iskalcem zaposlitve pa pomaga z nasveti in učinkovitimi strategijami za hitrejšo in bolj učinkovito iskanje zaposlitve.